

ANALYTIK, PLUKOVNÍK PETER ŠVEC: STRATÉGIA ÚTOČENIA. ČO RADÍ STARODÁVNA MÚDROŠŤ SUN-TZU? 3. ČASŤ

- CZ24 News | 10. února 2021

Pokračujem 3. časťou z trinástich zo seriálu múdrostí staročínskeho Majstra Sun. Tento originálny autorský preklad z roku 1996 poskytujem pre Inštitút sociálno-ekonomických otázok, pre Armádny magazín v Hlavných správach a pre všetky médiá, presadzujúce slobodu slova, ktoré si ho osvoja. Je určený pre všetkých múdrych vlasti oddaných Slovákov bez ohľadu na národnosť, ktorí chcú pochopiť, čo znamená stratégia, teda aj pojem zdravý sedliacky rozum.

Každý nestranný čitateľ, o to viac vojenský odborník videl, že v druhej časti Sun-Tzu formuloval základné úvahy o zásadách vojnovéj ekonomiky, o jej súvislosti s celkovou politikou a jej pokračovaním vo vojne. Geniálne predpovedá to, čo história ľudstva, vrátane moderných vojnových konfliktov, neraz potvrdila: rozhodujúce je rýchle víťazstvo vo vojne. Zdlhavé a vyčerpávajúce vojnové konflikty a ťaženia môžu prinášať slávu vojakom a generálom, ale majú devastačné účinky na to najdôležitejšie, o čo vo vojne ide, na vlastný štát, na vytvorenie predpokladov pre povojnový blahobyť jeho občanov.

Dokazuje tiež ovládanie toho umenia, ktoré sa moderne nazýva „grand strategy“, čiže umenie politicko-strategických kalkulácií, čím *de facto* položil základy geostratégie a geopolitiky. Zdôrazňuje tiež potrebu zvažovať výhody aj nevýhody súvisiace s každou operáciou.

Vo viacerých pasážach sú geniálne jeho úvahy o logistickom zabezpečení. Tak intervenčné vojny, ako aj vojenské operácie modernej éry dokázali užitočnosť zásobovania vojsk z miestnych zdrojov, pretože čím dlhší je logistický chvost armády, tým menej síl zostáva pre aktívne bojové zložky. V dôsledku toho sa predlžuje prípravná fáza vojny aj samotné bojové operácie, nehovoriac

o ekonomickej záťaži pre domovskú krajinu.

Odmietaním útokov na mestá Sun-Tzu znovu dokazuje, že je zakladateľom manévrového prístupu k vedeniu vojnových operácií. Autorovu genialitu si lepšie uvedomíme, ak si za pojem „mesto“ dosadíme buď ohniská húževnatého odporu nepriateľa, alebo jednoducho silné stránky nepriateľa.

Priam s úžasom môžeme pozorovať, ako majstrovsky kladie základy modernej rozpočtovej politiky tvrdením, že (preložené do dnešného jazyka) výdavky na materiálne zabezpečenie vojsk, údržbu techniky a zariadení a na nákup zbraní tvoria 60 percent celku. Všimnime si, aké je uvedené číslo blízke súčasným pozorovaniam. V tejto kapitole tiež doceňuje motivačný faktor pre výkonnosť armády, hovoriac o potrebe odmiernosti pre vojakov.

História neraz potvrdila autorove tvrdenia o potrebe využiť zajaté vojská v prospech víťaza nielen v starších érach, keď sa vojská podrobených národov stávali elitnými jednotkami „porobiteľov“ alebo ochrancami hraníc jeho expanzie, ale neraz asimilačnými vplyvmi znásobovali silu víťaza. Použitie tejto stratégie sa okrem iného rukolapne potvrdzovalo na všetkých stranách frontov druhej svetovej vojny.

Sun-Tzu v druhej kapitole znovu dokazuje, že to, o čo by malo v akejkoľvek vojne ísť, nie je ničivý účinok, počet obetí na jednotlivých stranách a množstvo zničenej techniky, prípadne miera spustošenia krajiny, ale víťazstvo v čo najkratšom čase, s čo najnižším počtom obetí. Aj keď niektoré z týchto myšlienok nie sú priamo vyslovené, z kontextu jasne vyplývajú a znovu potvrdzujú autorovo favorizovanie manévrového prístupu k vedeniu vojny, ktoré nehovorí o zničení nepriateľa za každú cenu, ale o porážke nepriateľa za podmienok, ktoré sú pre nás čo najvýhodnejšie.

S veľkým predstihom oproti svojim nasledovníkom v druhej a ďalších kapitolách Sun-Tzu ukazuje na postavenie vojaka v spoločnosti, keď generála stavia do pozície služobníka národa a nie jeho ovládateľa a zneužívateľa mocenskej prevahy nad zvyškom spoločnosti; do polohy pomocníka svojho panovníka, nie spoluvládcu, čím jasne oddeľuje politickú a vojensko-odbornú stránku vedenia konfliktu. Pochopiteľne, ani sa mu nemohlo snívať, že by politici, vládcovia, slúžili cudzím záujmom a nie svojmu národu, teda štátu. Takých vešali na mieste.

SUN-TZU

VOJENSKÉ UMENIE

Tretia kapitola

STRATÉGIA ÚTOČENIA

Všeobecne platí, že najlepšia politika vo vojne je zachovať štát nedotknutý, zatiaľ čo spôsobenie škazy je druhoradé. Zajať celú nepriateľskú armádu je lepšie, ako ju zničiť. Zachovať nedotknutý regiment, rotu alebo družstvo (pozn.: regiment mal asi 500 mužov, rota mala 125 mužov a družstvo malo 5 mužov) je lepšie, ako ich zničiť. Pretože vybojovať sto víťazstiev v sto bitkách nie je vrcholom zručnosti. Vrcholom vojenského umenia je podrobiť si nepriateľa bez boja. Takže to, čo je vo vojne najdôležitejšie, je zaútočiť na stratégiu nepriateľa. Druhý najlepší spôsob je narušenie jeho spojenectiev pomocou diplomacie. Ďalšie v poradí je útočenie na jeho armádu. A najhoršou politikou je útok na mestá.

Generál, ktorý nie je schopný ovládať svoju trpezlivosť a nariadi vojskám vyliezť po stenách ako mravcom dosiahne iba to, že jedna tretina z nich bude zabitá bez dobytia mesta. Taká je pohroma útoku na mestá.

Potom tí, ktorí sú ostrieľaní vo vedení vojny, si podriadia nepriateľskú armádu bez boja. Bez útoku na nepriateľské mestá ich obsadia a bez zdĺhavých operácií porazia nepriateľský štát. Ich cieľom je vziať všetko nebesky neporušené za pomoci strategickej úvahy. Takýmto spôsobom ich vojská nie sú vyčerpané a ich zisky sú úplné. Také je umenie stratégie útočenia.

Umenie použitia vojsk je potom takéto: keď máš silu desať ku jednej, obkľúč nepriateľa, keď máš päťnásobok jeho sily, zaútoč na neho. Ak si dvojnásobne silnejší, rozdeľ ho. Ak ste rovnocenní, môžeš si s ním poradiť pomocou nejakého dobrého plánu. Ak si počtom slabší, buď pripravený na ústup. Ak si po všetkých stránkach nerovnocenný, buď schopný sa mu vyhnúť, pretože malá sila je iba korisťou pre väčšiu, ak bojuje nerozvážne.

Generál je pomocníkom panovníka štátu. Keď je táto pomoc všestranná, štát bude určite silný, ak je narušená, štát bude určite slabý.

Existujú tri spôsoby, pomocou ktorých môže panovník spôsobiť svojej armáde nešťastie: (1) Keď si neuvedomuje, že armáda by nemala postupovať a nariadi postup, alebo keď si neuvedomuje, že by nemala oddychovať a nariadi oddych. (2) Keď sa nevyzná vo vojenských záležitostiach a mieša sa do ich spravovania. Toto spôsobuje, že dôstojníci sú zmätení. (3) Keď sa nevyzná v problémoch velenia a mieša sa do usmerňovania boja. Toto vyvoláva u dôstojníkov pochybnosti.

Ak je armáda rozvrátená a podozrievavá, susední panovníci využijú výhody takej situácie a spôsobia problémy. To je myslené vetou: „Rozvrátená armáda prináša víťazstvo druhému“. Existuje päť zásad, pomocou ktorých možno predpokladať víťazstvo: (1) Zvíťazí ten, kto vie kedy môže a kedy nemôže bojovať. (2) Zvíťazí ten, kto rozumie ako bojovať v súlade so silou protistojacich síl. (3) Zvíťazí ten, ktorého útvary sú zjednotené v zámeroch. (4) Zvíťazí ten, kto je lepšie pripravený a oddychujúc vyčkáva nepripraveného nepriateľa. (5) Zvíťazí ten, kto má generálov schopných a oddaných panovníkovi.

Preto hovorím: Poznaj nepriateľa a poznaj seba, v stovkách bitiek nikdy nebudeš porazený. Keď si nevšímaš nepriateľa, ale poznáš seba, tvoje šance na víťazstvo alebo prehru sú rovnocenné. Ak nepoznáš ani svojho nepriateľa, ani seba, buď si istý, že v každej bitke budeš porazený.

Azda netreba zdôrazňovať strategickú neschopnosť neuveriteľne veľkej časti súčasných vládcov po celom svete. Pokračovanie v ďalšej časti.

Písané pre „Knižnica obrancov slovenskej vlasti“ (www.oziseo.sk)

Autor: Peter Švec